

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 6. února 2006

o provádění programů zjišťování influenzy ptáků u drůbeže a volně žijících ptáků v členských státech v roce 2006

(oznámeno pod číslem K(2006) 251)

(2006/101/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

předloží Komisi své programy dozoru týkající se influenzy ptáků.

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na rozhodnutí Rady 90/424/EHS ze dne 26. června 1990 o některých výdajích ve veterinární oblasti ⁽¹⁾, a zejména na článek 20 uvedeného rozhodnutí,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Rozhodnutí 90/424/EHS stanoví finanční příspěvek Společenství na provádění technických a vědeckých opatření nutných pro další rozvoj veterinárních předpisů Společenství, jakož i pro další rozvoj veterinárního vzdělávání a odborné přípravy.
- (2) Vědecký výbor pro otázky zdraví a řádného zacházení se zvířaty ve své zprávě ze dne 27. června 2000 a úřad EÚBP ve svém stanovisku ze dne 20. září 2005 v souvislosti s druhy volně žijících ptáků doporučily, aby byly prováděny výzkumy v hejnech drůbeže a volně žijících ptáků na zjištění influenzy ptáků a především na určení rozšiřování infekcí s podtypy H5 a H7 viru influenzy ptáků.
- (3) Směrnice Rady 92/40/EHS ze dne 19. května 1992, kterou se zavádějí opatření Společenství pro tlumení influenzy ptáků ⁽²⁾, vymezuje ochranná opatření Společenství, která je třeba uplatnit v případě vypuknutí influenzy ptáků u drůbeže. Nestanoví nicméně pravidelné průzkumy týkající se této choroby u drůbeže a volně žijících ptáků.
- (4) Rozhodnutí Komise 2002/649/ES ⁽³⁾, 2004/111/ES ⁽⁴⁾ a rozhodnutí 2005/464/ES ⁽⁵⁾ stanovila, že členské státy

- (5) Rozhodnutí Komise 2002/673/ES ⁽⁶⁾, 2004/630/ES ⁽⁷⁾ a rozhodnutí 2005/732/ES ⁽⁸⁾ schválila programy předložené členskými státy za účelem zjišťování influenzy ptáků u drůbeže a volně žijících ptáků na období stanovená v těchto programech.
- (6) Během těchto průzkumů byla v několika členských státech zjištěna přítomnost různých podtypů H5 a H7 nízkopatogenních virů influenzy ptáků. Přestože současné rozšíření virů influenzy ptáků může být považováno za poměrně nízké, je důležité pokračovat v dozoru a zlepšovat ho, aby bylo možno lépe porozumět epidemiologii nízkopatogenních virů influenzy ptáků a zabránit tomu, aby se viry u drůbeží populace nepozorovaně šířily. Výsledky zjišťování prováděných v členských státech se ukázaly být velice užitečnými při sledování přítomnosti podtypů viru influenzy ptáků, které by mohly představovat značné riziko v případě, že by se změnilo na prudce nakažlivý druh. Kromě toho je s ohledem na současný výskyt choroby v Evropě vhodné posílit dozor nad influenzou ptáků. Celková částka příspěvku Společenství členským státům na tato opatření by měla zajistit zvýšený dozor.
- (7) Členské státy by proto měly předložit Komisi ke schválení své programy pro zjišťování influenzy ptáků, aby mohla být poskytnuta finanční podpora Společenství.
- (8) V případě dozoru nad volně žijícími ptáky by měly být zohledněny výsledky právě probíhajících vědeckých prací, které provádí úřad EÚBP a GR pro životní prostředí, jakmile budou k dispozici. Tyto výsledky budou rovněž použity při přezkoumání tohoto rozhodnutí.
- (9) Na všechny druhy volně žijících ptáků přirozeně se vyskytující ve Společenství se vztahuje režim ochrany podle směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků ⁽⁹⁾, a proto by se při jakémkoli dozoru nad influenzou ptáků měly brát plně v úvahu požadavky uvedené směrnice.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 224, 18.8.1990, s. 19. Rozhodnutí naposledy pozměněné směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES (Úř. věst. L 325, 12.12.2003, s. 31).

⁽²⁾ Úř. věst. L 167, 22.6.1992, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná aktem o přistoupení z roku 2003.

⁽³⁾ Úř. věst. L 213, 9.8.2002, s. 38.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 32, 5.2.2004, s. 20. Rozhodnutí naposledy pozměněné rozhodnutím 2004/615/ES (Úř. věst. L 278, 27.8.2004, s. 59).

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 164, 24.6.2005, s. 52. Rozhodnutí ve znění rozhodnutí 2005/726/ES (Úř. věst. L 273, 19.10.2005, s. 21).

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 228, 24.8.2002, s. 27.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 287, 8.9.2004, s. 7. Rozhodnutí naposledy pozměněné rozhodnutím 2004/679/ES (Úř. věst. L 310, 7.10.2004, s. 75).

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 274, 20.10.2005, s. 95.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 103, 25.4.1979, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná nařízením (ES) č. 807/2003 (Úř. věst. L 122, 16.5.2003, s. 36).

- (10) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Členské státy předloží Komisi ke schválení do 7. února 2006 programy pro provádění zjišťování influenzy ptáků u drůbeže a volně žijících ptáků podle přílohy.

Článek 2

Finanční příspěvek Společenství na opatření uvedená v článku 1 činí 50 % nákladů vynaložených v členských státech, s maximální výší 2 000 000 EUR pro všechny členské státy dohromady.

Článek 3

Maximální výše hrazených nákladů na testování nepřesáhnou:

a) pro test ELISA:	1 EUR na test;
b) pro imunodifúzní test v agarovém gelu:	1,2 EUR na test;
c) pro test HI na H5/H7:	12 EUR na test;
d) pro test izolace viru:	30 EUR na test;
e) pro test PCR:	15 EUR na test.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Bruselu dne 6. února 2006.

Za Komisi

Markos KYPRIANOU

člen Komise

PŘÍLOHA

PROGRAMY ZJIŠŤOVÁNÍ INFLUENZY PTÁKŮ U DRŮBEŽE A VOLNĚ ŽIJÍCÍCH PTÁKŮ V ČLENSKÝCH STÁTECH OD ÚNORA DO PROSINCE 2006**A. Cíle, obecné požadavky a kritéria pro zjišťování****A.1. CÍLE**

1. Určit výskyt infekcí viru influenzy ptáků podtypu H5 a H7 u různých druhů drůbeže opakováním dřívějších vyšetření v modifikované a cílenější podobě.
2. Pokračovat v doзору nad influenzou ptáků u volně žijícího ptactva z důvodu systému včasného varování před kmeny influenzy ptáků, které může do hejn drůbeže zavlečt volně žijící ptactvo.
3. Přispívat ke znalostem o ohrožení zdraví zvířat zavlečením influenzy ptáků z volné přírody.
4. Podporovat propojení a integraci lékařů a veterinárních lékařů pro účely doзору nad influenzou ptáků.

A.2. VŠEOBECNÉ POŽADAVKY A KRITÉRIA

1. Odběr vzorků je nutno provést do 31. prosince 2006.
V případě drůbeže se vzorky budou odebírat podle potřeby během celého období odpovídajícího produkčním obdobím každého druhu drůbeže.
2. Termín pro odevzdání konečných výsledků šetření je stanoven na 31. března 2007.
3. Testování vzorků provádějí národní laboratoře pro influenzu ptáků (NL) v členských státech nebo jiné laboratoře schválené příslušnými orgány a pracující pod dohledem národní laboratoře.
4. Všechny výsledky (sérologické i virologické) se zasílají do referenční laboratoře Společenství pro influenzu ptáků (CRL) pro srovnání. Je třeba zajistit plynulý tok informací. Referenční laboratoř Společenství zajistí technickou podporu a zvýšené zásoby diagnostických činidel. Antigeny pro použití při šetřeních dodává národním laboratořím referenční laboratoř Společenství, aby se zajistila jednotnost.
5. Všechny izoláty viru influenzy ptáků se zasílají do referenční laboratoře Společenství v souladu s právními předpisy Společenství. Viry podtypů H5/H7 se zasílají neprodleně a provádí se u nich běžné charakterizační testy (sekvencování nukleotidů/IVPI) podle směrnice 92/40/EHS. Kromě toho referenční laboratoř Společenství vyžaduje, aby pozitivní séra H5 nebo H7 získaná od ptáků řádu Anseriformes byla poskytována „slepá“ za účelem vytvoření archívu umožňujícího další vývoj testů v budoucnu.

B. Zjišťování influenzy ptáků u drůbeže

1. Všechny pozitivní nálezy se zpětně vyšetřují v daném hospodářství a výsledky vyšetření se oznamují Komisi a referenční laboratoři Společenství.
2. Referenční laboratoř Společenství dodá zvláštní protokoly, které se přiloží k zásilce materiálu do referenční laboratoře Společenství, včetně výkazů v podobě tabulek určených pro sběr dat, která jsou předmětem šetření. V těchto tabulkách je třeba uvést použité zkušební laboratorní metody. Dodané tabulky umožní předkládat výsledky v jediném dokumentu.
3. Krevní vzorky na sérologické vyšetření se odebírají u všech druhů drůbeže, včetně drůbeže chované ve volných výbězích, a to nejméně od pěti až deseti ptáků (s výjimkou kachen, hus a křepelek) z každého hospodářství a z různých kurníků, pokud je jich na hospodářství více.
4. Odběr vzorků je třeba rozložit po celém území členského státu tak, aby vzorky bylo možné považovat za reprezentativní pro celý členský stát, přičemž je třeba brát v úvahu:

- a) počet hospodářství, v nichž se provádí odběr vzorků (s výjimkou kachen, hus a krůt); tento počet musí být stanoven tak, aby se zajistila identifikace nejméně jednoho infikovaného hospodářství při míře výskytu infikovaných hospodářství nejméně 5 % a intervalu spolehlivosti 95 %; (viz tabulka 1) a
- b) počet ptáků z každého hospodářství, od nichž se odebírají vzorky, musí být stanoven tak, aby se zajistila 95 % pravděpodobnost identifikace nejméně jednoho infikovaného ptáka, je-li míra výskytu séropozitivních ptáků ≥ 30 %.
5. Na základě vyhodnocení rizik a specifické situace v dotčeném členském státě je třeba při výběru metody odběru vzorků rovněž brát v úvahu tyto faktory:
- a) typy chovu a jejich specifická rizika, ke kterým patří například chov ve volné přírodě, volný výběh a chov v menších hejnech, s přihlédnutím k dalším faktorům, jako je rozmanitost věkových skupin, používání povrchové vody, relativně delší délka života, chov více druhů v jednom hospodářství a další relevantní faktory;
- b) počet hospodářství chovajících krůty, kachny a husy, v nichž je třeba odebrat vzorky, musí být stanoven tak, aby byla zaručena identifikace alespoň jednoho infikovaného hospodářství při míře výskytu infikovaných hospodářství nejméně 5 % a intervalu spolehlivosti 99 % (viz tabulka 2);
- c) nachází-li se v členském státě větší počet hospodářství chovajících lovné ptáky, ptáky nadřádu běžci a křepelky, musejí být do programu zařazena i tato hospodářství. V případě křepelk se odběr vzorků provádí pouze od dospělých jedinců (nebo nosnic);
- d) období pro odběr vzorků se přizpůsobí sezónní produkci. Odběr vzorků však lze dle potřeby časově přizpůsobit jiným místně vhodným obdobím, během nichž se na hospodářstvích nachází jiná drůbež, jejíž přítomnost může představovat zvýšené riziko zavlečení choroby;
- e) členské státy, které jsou povinny provádět odběr vzorků pro účely testování na newcastleskou chorobu, aby si zachovaly status zemí, kde se neprovádí očkování proti newcastleské chorobě v souladu s rozhodnutím Komise 94/327/ES ⁽¹⁾, mohou použít tyto vzorky od plemenných hejn pro účely dozoru nad protilátkami proti H5/H7.

Tabulka 1

Počet hospodářství, v nichž je třeba odebrat vzorky pro každou kategorii drůbeže (s výjimkou hospodářství chovajících krůty, kachny a husy)

Počet hospodářství na každou kategorii drůbeže v členském státě	Počet hospodářství, v nichž je třeba odebrat vzorky
Do 34	Všechna
35–50	35
51–80	42
81–250	53
> 250	60

Tabulka 2

Počet hospodářství chovajících krůty, kachny a husy, v nichž je třeba odebrat vzorky

Počet hospodářství v členském státě	Počet hospodářství, v nichž je třeba odebrat vzorky
Do 46	Všechna
47–60	47
61–100	59
101–350	80
> 350	90

⁽¹⁾ Úř. věst. L 146, 11.6.1994, s. 17.

C. Zvláštní požadavky pro detekci infekce podtypy H5/H7 influenzy ptáků u kachen, hus a křepelek

1. Krevní vzorky pro sérologické testy se odebírají přednostně od ptáků, kteří jsou chováni venku na polích.
2. Z každého vybraného hospodářství se pro účely sérologických testů odebere 40 až 50 krevních vzorků.

D. Zjišťování influenzy ptáků u volně žijících ptáků**D.1. PODOBA A PROVÁDĚNÍ ZJIŠŤOVÁNÍ**

1. Je nezbytné vybudovat kontakty s institucemi, které se zabývají ochranou/pozorováním, a kroužkovacími stanicemi. Odběr vzorků případně provádějí pracovníci těchto skupin/stanic nebo myslivci.
2. Aktivní dozor nad živými nebo ulovenými ptáky je zaměřen na:
 - a) populaci druhů volně žijících ptáků, které představují vyšší riziko vzhledem k:
 - i) původu a tažným trasám,
 - ii) počtu volně žijících ptáků ve Společenství a
 - iii) pravděpodobnosti styku s domácí drůbeží;
 - b) identifikaci ohrožených míst se zřetelem na:
 - i) místa, kde dochází ke styku mnoha druhů stěhovavých ptáků, především druhů uvedených v části F,
 - ii) blízkost hospodářství s domácí drůbeží a
 - iii) jejich umístění podél tažných tras.

Odebírání vzorků musí být prováděno s ohledem na sezónnost tažných modelů, které se mohou v různých členských státech lišit, a na druhy ptáků uvedené v příloze F.

3. Pasivní dozor nad nalezenými uhynulými volně žijícími ptáky se zaměří především na výskyt abnormální úmrtnosti nebo na významná ohniska choroby:
 - a) u druhů volně žijících ptáků uvedených v části F a ostatních volně žijících ptáků, kteří s nimi přišli do styku a
 - b) na místech uvedených v bodě 2 písm. b) bodě i).

Dodatečným faktorem, ke kterému je třeba přihlédnout, je výskyt úmrtnosti u různých druhů na stejném místě.

D.2. POSTUP ODBĚRU VZORKŮ

1. Pro účely virologických vyšetření se odebírají výtěry z kloak. Největší procento úspěšnosti se kromě podzimního odběru u „jednoletých“ ptáků předpokládá u hostitelských druhů s velkou citlivostí a zvýšeným kontaktem s drůbeží (například kachna divoká).
2. Kromě odebírání výtěrů z kloak nebo vzorků výkalů se rovněž odebírají vzorky tkání (a to z mozku, srdce, plic, ledvin a střev) u nalezených uhynulých nebo zastřelených volně žijících ptáků pro účely izolace viru a molekulární detekce (PCR). Molekulární techniky se provádí pouze v laboratořích, které zaručí kvalitu a používají postupy schválené referenční laboratoří Společenství pro influenzy ptáků.

3. Vzorky se odebírají od různých druhů volně žijícího ptactva. Odběr je zaměřen hlavně na ptáky řádu Anseriformes (vodní ptáci) a ptáky řádu Charadriiformes (mořští ptáci).
4. U chycených, ulovených nebo právě uhynulých volně žijících ptáků je třeba provést výtěr trusu nebo pečlivý sběr čerstvého trusu.
5. Je povoleno sloučit až pět vzorků od téhož druhu sebraných na stejném místě a ve stejnou dobu. Při slučování vzorků musí být zajištěno, že v případě pozitivního nálezu bude možno jednotlivé vzorky znovu otestovat.
6. Zvláštní pozornost je třeba věnovat skladování a přepravě vzorků. Není-li možné zajistit přepravu vzorků do laboratoře do 48 hodin (v transportním médiu při teplotě 4 °C), musejí být vzorky uskladněny a následně přepraveny v suchém ledu při teplotě - 70 °C (teploty mezi 4 °C a - 70 °C jsou vhodné pouze pro velmi krátkodobé skladování, tomu je však třeba se v co největší míře vyhnout).

E. Laboratorní testy

1. Laboratorní testy se provádějí podle diagnostických metod pro průkaz a diferenciální diagnostiku influenzy ptáků stanovených v příloze III směrnice 92/40/EHS (včetně vyšetření séra kachen a hus testem inhibice hemaglutinace (HI)).
2. Pokud se předpokládá provádění laboratorních testů, které nejsou uvedeny ve směrnici 92/40/EHS ani v Příručce norem pro diagnostické testy a očkovací látky pro suchozemská zvířata Světové organizace pro zdraví zvířat (OIE), předloží členské státy údaje potřebné pro jejich validaci referenční laboratoři Společenství současně s předložením svého programu ke schválení Komisi.
3. Všechny pozitivní sérologické nálezy musí potvrdit národní laboratoře pro influenzu ptáků na základě testu inhibice hemaglutinace se stanovenými kmeny dodanými referenční laboratoří Společenství:

H5

- a) Zahajovací test s kmenem pštrosa/Dánsko/72420/96 (H5N2)
- b) Test všech pozitivních výsledků s kmenem kachny/Dánsko/64650/03 (H5N7) pro vyloučení protilátky N2 se zkříženou reakcí.

H7

- a) Zahajovací test s kmenem krůty/Anglie/647/77 (H7N7)
- b) Test všech pozitivních výsledků s kmenem afrického špačka/983/79 (H7N1) pro vyloučení protilátky N7 se zkříženou reakcí.

4. Všechny vzorky odebrané při zjišťování influenzy ptáků u volně žijících ptáků (kapitola D) se co nejdříve, nejpozději však během dvou týdnů, otestují pomocí PCR na H5 a v případě pozitivního nálezu se co nejdříve provede analýza v restrikním místě za účelem určení, je-li důvodem vysoce patogenní influenza ptáků (HPAI) nebo nízkopatogenní influenza ptáků (LPAI).
5. Sérologický dozor nad influenzou ptáků u volně žijících ptáků se nepožaduje.
6. Členské státy oznámí Komisi pozitivní vzorky na podtypy H5 a H7 zjištěné během jejich dozoru u drůbeže a volně žijících ptáků každé dva měsíce. Tím není dotčena povinnost členských států, stanovená v příslušných právních předpisech Společenství, oznamovat Komisi případy vysoce patogenní influenzy ptáků okamžitě, bez ohledu na hostitele.

F. Prozatímní seznam druhů volně žijících ptáků, kteří představují vyšší riziko v souvislosti s influenzou ptáků (*)

Latinský název	Název v češtině
1. <i>Anser albifrons</i>	Husa běločelá
2. <i>Anser fabalis</i>	Husa polní
3. <i>Anas platyrhynchos</i>	Kachna divoká
4. <i>Anas strepera</i>	Kopřivka obecná
5. <i>Anas acuta</i>	Ostralka štíhlá
6. <i>Anas clypeata</i>	Lžičák pestrý
7. <i>Anas penelope</i>	Hvízdák eurasijský
8. <i>Anas crecca</i>	Čírka obecná
9. <i>Anas querquedula</i>	Čírka modrá
10. <i>Aythya ferina</i>	Polák velký
11. <i>Aythya fuligula</i>	Polák chocholačka
12. <i>Vanellus vanellus</i>	Čejka chocholátá
13. <i>Philomachus pugnax</i>	Jespák bojovný
14. <i>Larus ridibundus</i>	Racek chechtavý
15. <i>Larus canus</i>	Racek bouřní

(*) Tento seznam není konečný, má pouze identifikovat stěhovavé druhy, které mohou představovat vyšší riziko pro zavlečení influenzy ptáků do Společenství. Bude průběžně aktualizován podle výsledků vědeckých studií, hned jak budou k dispozici.